

DATOS IDENTIFICATIVOS

Innovación e Investigación na Ensinanza Secundaria: Música e Debuxo

Materia	Innovación e Investigación na Ensinanza Secundaria: Música e Debuxo			
Código	P02M066V12241			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Arte. Debuxo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	García González, Silvia Costa Vázquez, Luís Paz García, María Begoña			
Profesorado	Costa Vázquez, Luís García González, Silvia Paz García, María Begoña			
Correo-e	silviagarcia@uvigo.es luiscosta@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Introdución á metodoloxía e experiencias en investigación aplicada á educación artística			

Competencias de titulación

Código	
A2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
A3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursadas.
A6	Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
A7	Diseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
A8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.

A12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación.
A16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
A17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
A18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
A21	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
A22	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
A23	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.
A36	Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.
A38	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
A40	Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.
A41	Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.
A42	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada
A43	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
A44	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
A45	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
A46	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.
A47	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
A48	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
A49	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
B1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
B2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
B3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Identificar os problemas relativos á ensinanza e aprendizaxe da Educación Artística e a Cultura Visual	A2	B1
	A3	B2
2. Identificar as bases teóricas da Educación Artística como disciplina, os seus diferentes enfoques innovadores e as súas lineas de investigación: finalidades, perspectivas e retos.	A4	B3
	A6	
3. Estudar casos prácticos que amosen experiencias innovadoras sobre Educación Artística e Cultura Visual na Educación Secundaria.	A7	
	A8	
4. Analizar exemplos de traballos realizados en diferentes ámbitos de investigación: profesorado, alumnado, recursos didácticos, etc., identificando os problemas de investigación, o marco teórico, a metodoloxía de investigación, os resultados obtidos e as conclusións e implicacións.	A12	
	A16	
	A17	
5. Saber investigar sobre a propia práctica para melloralas e contribuír ao desenvolvemento da calidade da ensinanza.	A18	
	A21	
6. Deseñar estratexias metodolóxicas na ensinanza das Artes Plásticas, a Música e a Cultura Visual.	A22	
	A23	
7. Creación de recursos de apoio á investigación e a docencia para a ensinanza das Artes e a Cultura Visual.	A36	
	A38	
	A40	
	A41	
	A42	
	A43	
	A44	
	A45	
	A46	
	A47	
	A48	
	A49	

Contidos

Tema

1. O perfil do docente-investigador.
2. Que investigar e como afrontar unha investigación na aula.
3. Investigación-acción no ensino artístico.
4. O contexto sociocultural como espazo da acción educativa. Estratexias de intervención.
5. Perspectivas *actuais na Innovación e Investigación didáctica na Educación Artística.
6. Deseño e desenvolvemento de proxectos de investigación.
7. O traballo en equipo e a investigación na aula.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	8	32	40
Proxectos	8	32	40
Sesión maxistral	8	32	40
Presentacións/exposicións	2	8	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	16	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Presentación de investigación realizadas no ámbito da educación artística e valoración das experiencias
Proxectos	Elaboración do deseño de investigación propia
Sesión maxistral	Exposición dos principios básicos dos proxectos de investigación: métodos, enfoques, ferramentas, secuenciación, procedementos, fontes primarias e secundarias, etc.
Presentacións/exposicións	Presentación individualizada dos proxectos de investigación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de dúbidas, casos e exercicios específicos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ademais das sesión colectivas, o alumnado disporá de tutoría individualizada segundo as especificacións e adscripcións realizadas desde a dirección do master
Estudo de casos/análises de situacións	Ademais das sesión colectivas, o alumnado disporá de tutoría individualizada segundo as especificacións e adscripcións realizadas desde a dirección do master
Proxectos	Ademais das sesión colectivas, o alumnado disporá de tutoría individualizada segundo as especificacións e adscripcións realizadas desde a dirección do master
Sesión maxistral	Ademais das sesión colectivas, o alumnado disporá de tutoría individualizada segundo as especificacións e adscripcións realizadas desde a dirección do master
Presentacións/exposicións	Ademais das sesión colectivas, o alumnado disporá de tutoría individualizada segundo as especificacións e adscripcións realizadas desde a dirección do master

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Estudo de casos/análises de situacións	No estudo de casos buscaremos aqueles que se correspondan cos intereses do alumnado	15
Proxectos	O traballo sobre o proxecto implica a entrega dun traballo escrito que plantexa o proxecto de investigación	50
Sesión maxistral	Desenvolveránse os principios da metodoloxía da investigación. Os contidos da sesión maxistral poranse en acción na elaboración do traballo de investigación	10
Presentacións/exposicións	As presentacións pretenden poder comunicar ó grupo o desenvolvemento do proxecto de investigación	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	A resolución de problemas traballarase no contexto do traballo de investigación	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

BLAXTER, Loraine /Hughes Christina/Tight Malcolm (2008)., **Cómo se investiga**, Barcelona. Graó,
D. Efland, Arthur/ Freedman, Kerry/ Stuhr, Patricia (2003)., **La educación en el arte posmoderno**, Barcelona. Paidós Arte y Educación,
EISNER, Elliot W. (1995)., **Educación la visión artística**, Barcelona. Paidós,
EISNER, E. (1998), **El ojo ilustrado. Indagación cualitativa y mejora de la práctica educativa**, Barcelona. Paidós.,
ELLIOTT, J. (1977), **La investigación- acción en educación**, Barcelona. Paidós,
GARDNER, Howard (1994)., **Educación artística y desarrollo humano**, Barcelona. Paidós,
KAPROW, Allan (2007)., **La educación del des-artista.**, Madrid. Ardora,
LAFERRIÈRE, Georges (2001)., **Prácticas creativas para una enseñanza dinámica. La dramatización como herramienta didáctica y pedagógica.**, Ciudad Real. Ñaque ed.,
MASLOW, H. Abraham (2008)., **La personalidad creadora**, Barcelona, Kairós,
MARÍN, RICARDO (ED.) (2005)., **Educación en Investigación Artística.**, Granada. Universidad de Granada, Universidad de Sevilla,
MARINA, Jose Antonio (1993)., **Teoría de la inteligencia creadora**, Barcelona. Anagrama.,
MARTINEZ Luisa Mª, GUTIÉRREZ Rosario, ESCAÑO Carlso (coord.) (2008)., **Nuevas propuestas de acción en Educación Artística**, Málaga.Universidad de Málaga,
NOVAC, Joshep D. Y GOWIN, D. Bob (1988)., **Aprendiendo a aprender**, Barcelona. Martínez-Roca,
PENNAC, Daniel (2009), **Mal de escuela**, Barcelona. De Bolsillo,
PÉREZ SERRANO, Mª Gloria (1990)., **Investigación-acción. Aplicaciones al campo social y educativo**, Madrid, Dykinson.,
Schafer, Murray (1969)., **El nuevo paisaje sonoro**, Buenos Aires. Ricordi americana,
Schafer, Murray (1975)., **El rinoceronte en el aula**, Buenos Aires. Ricordi Americana,
Small, Christopher (1989)., **Música. Sociedad. Educación**, Madrid. Alianza editorial,

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Estratexias Didácticas I: O Ensino/P02M066V12243
